

ISSN 1998-7927

ВІСНИК

**Східноукраїнського
національного
університету
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

**№ 8(179) Ч.2
2012**

Стативка Ю.І., Осеніна Г.Ю.	
Система нечіткого управління рухом поїзда	221
Тарарычкін І.А., Нечаев Г.И.	
Влияние технологических дефектов возникающих при ремонте трубопроводов на их долговечность в процессе эксплуатации	225
Тарасенко С.О.	
Використання ітераційного підходу до автоматизованого розрахунку технологічної схеми вуглезабагачувального підприємства	229
Титенко С.В.	
Моделювання спеціалізованих інформаційних об'єктів в універсальних системах керування Web-контентом	235
Чертов О.Р.	
Мінімізація спотворень при формуванні мікрофайлу з замаскованими даними	240
Ширяєв Д.О., Миرونюк Н.Т.	
Інформаційна підтримка технологічного процесу інфрачервоного сушіння зернових	247

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Бізянов Є.Є.	
Динамічна модель економічної ефективності логістичної інформаційної системи підприємства	252
Гончаренко О.Ю.	
Концептуальные модели и методы оценки воздействия налогов на инвестиции	257
Гриценко К.Г.	
Нейромережевий метод динамічного аналізу діяльності страховиків	264
Жучок Т.М.	
Прогнозування показників інноваційного розвитку виробничого потенціалу підприємств Луганської області	270
Зайцева Л.О.	
Класифікація факторів конкурентоспроможності підприємства	275
Іє О. М., Крамаренко В. О.	
Розрахунок тарифних ставок за ризиковими видами фінансового страхування	283
Манжула С.П.	
Визначення оптимальних параметрів експортних та імпортних потоків	290
Мардар Д.О., Борінос І.	
Проблеми розвитку підприємств оптової торгівлі в Україні	297
Мардар Д.А., Михейчик И. А.	
Влияние организационно-правовой формы подразделения предприятия на систему социального страхования его работников и результаты его деятельности	301
Маслянюк П.П., Рябушенко А.В., Богуш К.В.	
Апробація прихованих марківських та напів-марківських моделей структурних зламів на фондовому ринку України	307
Цыганкова С.А., Заика И.П.	
Исследование особенностей применения метода финансового моделирования и информационных технологий в планировании аграрного бизнеса	314

Іє О.М., Онопченко С.В.

РОЗРАХУНОК ТАРИФНИХ СТАВОК ЗА РИЗИКОВИМИ ВИДАМИ ФІНАНСОВОГО СТРАХУВАННЯ

У статті викладена методика актуарних розрахунків за ризиковими видами фінансового страхування.

Ключові слова: майно, страхування, ризик, актуарні розрахунки, страховий тариф, страхове відшкодування.

Актуальність дослідження проявляється в тому, що розвиток соціально-орієнтованої економіки в Україні передбачає поліпшення добробуту кожного громадянина. Цьому напряду розвитку країни підпорядковані всі важелі державотворення, включаючи державне і недержавне страхування майна фізичних і юридичних осіб. Дослідження показують, що страхування майна в Україні здійснюється, відповідно до чинного законодавства спеціальними страховими компаніями, заснованими на різних формах власності. Розпочалося формування ринку страхових послуг, спрямованого на посилення страхового захисту майнових інтересів підприємств, установ, організацій і громадян.

Страхування є насамперед системою економічних відносин між конкретними суб'єктами господарювання, де з одного боку виступають страхувальники, а з іншого – страховики. Важливою передумовою застосування страхування є майнова самостійність суб'єктів господарювання і їхня зацікавленість у переданні відповідальності за наслідки ризику спеціалізованим формуванням. Чим ця зацікавленість більша, тим і потреба у страхуванні вища. Поняття страхування є неповним і тоді, коли воно не передбачає превентивного спрямування захисту.

Людині завжди було властиво бажання якось забезпечити себе від шкідливих наслідків життя або хоч би спробувати звести їх до мінімуму. Підприємці побоюються, що при зміні ринкової кон'юнктури можуть не виправдатися розрахунки на отримання прибутку. У всіх випадках люди можуть удатися до страхування, при якому спеціалізовані організації (страховики) збирають внески з громадян і організацій, що уклали з ними договори страхування. За рахунок таких внесків у страховика утворюється особливий страховий фонд, з якого при настанні визначеної, наперед обумовленої в договорі, події (смерті, втрати працездатності, знищення майна, неотримання прибутку і т.д.) страховик сплачує застрахованій (або іншій, вказаній в договорі) фізичній або юридичній особі обумовлену суму, що як правило перевищує розмір внесків, які вносяться. Це, звичайно, не запобіжить настанню несприятливого випадку, але допоможе подолати його.

Але все таки майнове страхування, як і інші види страхування – це перш за все вид підприємницької діяльності і неможливий без отримання прибутку. Це досягається тим, що не за кожним договором настає обумовлений випадок і проводиться виплата. У нашій же країні унаслідок подій останніх років з'явилося достатньо багато страхових компаній – це може говорити тільки про те, що страховий бізнес – досить прибуткове заняття. В умовах конкуренції страхові компанії все більш розширюють круг страхових ризиків – подій, при настанні яких страховик виплачує застрахованій особі обумовлену суму. Зі всіх цих причин значущість страхування в сучасному суспільстві постійно зростає.

Мета статті – дослідити та узагальнити методологічні принципи, методи побудови щодо забезпечення ефективного функціонування майнового страхування на сучасному етапі розвитку нашої держави, що може бути корисним для визначення фінансового стану держави в цілому та окремих її елементів, а також напрямів поліпшення її функціонування.

Страховий ринок повинен відображати конкретні умови конкретної країни, а саме, рівень розвитку соціально-економічної сфери. Україна тільки недавно почала створення власного страхового ринку. Через те, що Україна знаходиться на перехідному етапі розвитку, структура страхового ринку може конкретно відрізнитися від зарубіжних країн в плані відносин між окремими видами страхування, та і сам механізм українського страхування поки не досконалий.

Розрахунок тарифів з будь-якого виду страхування (актуарні розрахунки) є процесом, у ході якого визначаються витрати на страхування даного об'єкта. За його допомогою визначаються собівартість і вартість послуги, що надається страховиком страхувальникові. В узагальненій формі актуарні розрахунки можна представити як систему математичних і статистичних закономірностей, що регламентують взаємини між страховиком і страхувальниками. На їх основі визначається частка участі кожного страхувальника у створенні страхового фонду (резервів), тобто визначаються розміри тарифних ставок. Саме через систему актуарних розрахунків встановлюється обсяг фінансових зобов'язань страховика, ліквідність його страхових зобов'язань.

Страховий тариф визначається за допомогою актуарних розрахунків. Основна мета цього розрахунку пов'язана із визначенням тієї суми страхового внеску, яка буде достовірно відображати ймовірний збиток та забезпечувати необхідний розподіл збитків між страхувальниками.

Економічний зміст страхового тарифу можна визначити як одиницю виміру взаємних зобов'язань страховика і страхувальника (принцип еквівалентності).

Тарифну ставку, що становить основу страхового внеску, називають брутто-ставкою. Вона складається з нетто-ставки і навантаження.

Нетто-ставка призначена для формування страхових резервів, їх основної частини, що використовується для виплат страхового відшкодування.

Навантаження необхідне для покриття витрат на проведення страхування. Навантаження становить меншу частину брутто-ставки (у залежності від форми і виду страхування становить від 6 до 40%).

Нетто-ставку як ймовірність нанесення страхувальникам визначеного збитку, відбиває кожен вид страхової відповідальності, що взяв на себе страховик.

На розмір нетто-ставки впливають фактори, які викликають розходження в ступені ймовірності збитку, що враховується в розрахунку ризикової надбавки.

Навантаження включає такі складові:

- оплату праці працівників страхової компанії;
- витрати на виготовлення документації;
- витрати на рекламу;
- адміністративно-господарські витрати, зокрема, банківське обслуговування;
- нарахування на заробітну плату (Пенсійний фонд, соціальне страхування).

Прибуток у тарифі закладається як самостійний елемент ціни на страхову послугу при калькуляції навантаження, збільшуючи вартість страхування.

Норматив на формування прибутку від страхової діяльності в структурі тарифу складає 4-6%.

У цілому система страхових тарифів повинна бути простою, зрозумілою і максимально вигідною як для страхувальника, так і для страховика.

Встановлення страхового тарифу, який розраховується актуарієм, найчастіше називають базовим. Для цього повинні бути встановлені та розраховані базові величини: ймовірність страхового випадку, середня страхова виплата та страхова сума, ризикова надбавка та навантаження (його частка).

Це можна представити у вигляді формули

$$T = P \times \frac{\bar{V}}{C} + R + N,$$

де T – страховий тариф (брутто-ставка);

P – ймовірність настання страхового випадку;

$\bar{C}$ – середня страхова сума на один договір;

R – ризикова надбавка (надбавка безпеки);

N – навантаження.

При укладанні договору андеррайтер, фахівець з оцінки ризику, встановлює страховий тариф для конкретного договору страхування. З цією метою він використовує базовий тариф та поправочні коефіцієнти до нього, які враховують не тільки рівень ризику, але й умови договору страхування. Процедура встановлення тарифу для конкретного договору страховики називають «котируванням ризику».

Методика розрахунку тарифів застосовується з урахуванням таких умов.

Розрахунок тарифів відбувається при заздалегідь запланованій або відомій кількості договорів (N), що передбачається укласти зі страхувальниками.

Середнє страхове відшкодування за одним договором страхування при появі страхового випадку, розраховують за формулою

$$S_b = \frac{\sum_{k=1}^M S_{b_k}}{M},$$

де S_b – страхове відшкодування за одним договором;

M – кількість страхових випадків.

Основна частина нетто-ставки (T_0) зі 100 грн. (страхова одиниця) страхової суми розраховується за формулою

$$T_0 = 100 \cdot \frac{S_b}{S} \cdot q,$$

де S – середня страхова сума за одним договором страхування;

q – ймовірність настання страхового випадку за одним договором страхування.

За методикою відношення S_b до S рекомендується приймати не нижче:

- 0,4 – при страхуванні засобів наземного транспорту;
- 0,5 – при страхуванні вантажів і майна;
- 0,6 – при страхуванні повітряного і водного транспорту;
- 0,7 – при страхуванні відповідальності і фінансових ризиків.

Тарифна політика страховика це цілеспрямована діяльність щодо встановлення, диференціації та зміни страхових тарифів в інтересах ефективного розвитку страхування.

Принципи тарифної політики, або ціноутворення:

1. Еквівалентність страхового захисту забезпечується за рахунок правильного розрахунку основної частини нетто-ставки. Нетто-ставки повинні максимально відповідати ймовірності збитку.

2. Доступність страхових тарифів широкому колу страхувальників. Чим більше коло застрахованих осіб і об'єктів охоплює страхування, тим менша частка в розкладці збитку припадає на кожного, тим дешевший страховий захист.

3. Стабільність розмірів страхових тарифів протягом тривалого періоду. Підвищення тарифних ставок необхідне тільки при неухильному зростанні збитковості страхової суми з метою забезпечення беззбиткового проведення страхування.

4. Розширення обсягу страхової відповідальності. Даний принцип можливий лише при зниженні показників збитковості страхової суми. Прикладом може служити страхування життя, коли воно включає додатково страхування від нещасного випадку, зниження рівня життя через інфляцію та ін.

Майнове страхування, як і вся галузь страхування, зазнає нині безпрецедентних змін. Головні перетворення полягають у структурних змінах форм власності. Ці зміни, у свою чергу, зумовлюють відповідну трансформацію форм її страхового захисту. У наш час лідерство за темпами росту страхових платежів належить майновому страхуванню. Росту збору страхових премій не перешкоджало навіть скасування обов'язкового страхування майна у сільській місцевості і переведення цього виду страхування на добровільну основу. В основному таке збільшення стало можливим за рахунок росту числа фізичних осіб, що набули реального права власності на майно, а також завдяки зміні порядку відрахування страхових премій підприємствами на цей вид страхування. Тепер такі платежі можна здійснювати за рахунок собівартості. Цей вид страхування є одним із найбільш перспективних. Одним же з головних чинників, що заважають цьому виду страхування розвиватися повною мірою, є низька платоспроможність як юридичних, так і фізичних осіб. Майбутнє страхового ринку також у розвитку страхування від нещасних випадків і страхування життя. Але росту останнього не сприяє чинне законодавство. Крім недосконалості законодавства, розвиток страхування життя в нашій країні гальмує недовіра до нього страхувальників.

Найближчими перспективами є робота страховиків з фінансовими ризиками. Це – страхування приватизаційних процесів та інвестицій, зокрема, іноземних. Проте необхідна, з одного боку, потужна превентивна база, що дозволила б зменшити прийняті на себе ризики (апарат інформаційного забезпечення, контролю за станом ризику та ін.). З іншого боку – достатня власна фінансова база страховика і можливість перестраховувати ці ризики. Відбувається також розвиток морського, авіаційного страхування.

Майбутнє українського страхового ринку залежить від правильної розробки законодавчої бази, як податкової, так і правової, і її наближення до міжнародних стандартів.

Держава зацікавлена в розвитку страхової справи в Україні, як в механізмі підтримки рівня народногосподарського виробництва і можливості покриття непередбачених втрат і збитків підприємств та окремих громадян з мінімальною участю державних ресурсів і коштів державного бюджету.

Як відомо, перехід до ринкових відносин передбачає появу великої кількості суб'єктів господарювання, зацікавлених в забезпеченні захисту своєї діяльності, майна і прибутків від різних наслідків і непередбачених ризиків.

Так, існує законодавство про страхування не враховує сучасного стану економіки держави (наприклад, інфляції, яка швидко змінює всі страхові фонди і резерви, економічна криза). Відповідно страховим компаніям важко прогнозувати рентабельність страхової діяльності. Вони постійно змушені шукати компроміси між збереженням реальної вартості страхових фондів, їх антиінфляційним захистом та ліквідністю. Разом з тим, державна політика в галузі страхування не враховує того, що в країні немає страховиків, які б могли б конкурувати із західними фірмами.

Згідно діючого законодавства, фактично заборонено страховим компаніям займатисялюбими видами діяльності, крім страхової. Це призводить до того, що страховики не можуть

ефективно страхувати під заставу, так як невідомо, що з цією заставою робити. Продати її не можна і використати по призначенню також не можна.

Недоліками страхової справи на сучасному етапі розвитку страхового ринку є те, що відсутня широкомасштабна роз'яснювальна робота з питань страхування серед населення і в першу чергу серед потенційних страхувальників. Значним гальмом в розвитку страхової справи є нерозвинутість інфраструктури страхового ринку, до основних елементів якої відносять правове і нормативне забезпечення, інформаційну мережу, кредитно-фінансову систему, підготовку кадрів (сюрвейери, андерайтери, страхові комісари), наукове обслуговування, аудиторську мережу, професійну етику і мову.

Назріла необхідність створення цілком нових для нас, але давно створених за кордоном інститутів, які обслуговують і контролюють страховий бізнес. Перш за все назріла необхідність організації експертних служб: сюрвейерів, менеджерів і консультантів по ризиках та інспекторів по позову. Створення таких служб і органів, координуючих їх роботу, а також закладів по навчанню профільних спеціалістів вимагають участі і сприяння держави. Це дозволить сформувати інфраструктуру страхового ринку на рівні світових вимог, проводити аналіз і розробляти заходи по зменшенню і запобіганню ризиків, розвантажити суди і арбітражні заклади від чисельних позовів за страхове відшкодування, створити нові робочі місця та залучити висококваліфікованих спеціалістів, які часто не знаходять застосування своїм знанням і досвіду.

Разом з тим, відбуваються процеси інтеграції страхового ринку України до світового ринку страхування і створення сучасної моделі ефективного управління страховими резервами. Інтеграція необхідна українському ринку з позицій перестраховування. На превеликий жаль, ємність нашого страхового ринку невелика. Багато крупних ризиків необхідно перестраховувати за межами України. Це має і позитивний характер, оскільки у випадку настання страхової події в економіку держави гарантоване вливання коштів іноземного страховика. Чим швидше економіка України буде відповідати загальним світовим стандартам, тим швидше будуть відбуватися інтеграційні процеси в страховому бізнесі.

В умовах економічної і фінансової кризи безумовно знижується активність на страховому ринку. Для її активізації необхідною умовою є стабільність гривні, зменшення інфляції, завершення процесів приватизації в основних галузях народного господарства. В принципі захистити можна тільки власника і в умовах нормального функціонування фінансової системи. Проте і самі страхові компанії можуть зробити чимало, щоб їх страхові технології і продукти відповідали європейським стандартам.

Визначені проблеми страхового ринку дозволяють визначити ті основні напрями його розвитку, які повинні бути здійснені, щоб підняти страхову справу в Україні на належний рівень. Основні з цих напрямів такі:

1. Законодавче забезпечення подальшого розвитку страхової діяльності.
2. Податкова політика.
3. Інституціоналізація страхового ринку.
4. Удосконалення методології страхової справи.
5. Кадрове забезпечення.
6. Інвестування.

Рентабельність страхових операцій, або показник рівня доходності, по страхових організаціях України, визначається відношенням річної суми прибутку до річної суми платежів (доходів) за формулою

$$P_{co} = \frac{\Pi}{D} \cdot 100,$$

де P_{co} – рентабельність страхових операцій %;

Π – річна сума прибутку;

D – доходи (річна сума надходжень платежів).

Досвід роботи страхових організацій показує, що показник рівня рентабельності страхових операцій не повинен бути високим, оскільки в цьому випадку завишається ціна на страхові послуги і зменшується на неї попит з боку страхувальників. При низьких же показниках обмежуються можливості самоокупності витрат на страхування у страховиків в умовах ринкових відносин. Становище регулюється двома шляхами: приведенням тарифів у відповідність до фактичного рівня збитковості страхової суми або зміною обсягів відповідальності по окремих видах страхування.

У страхуванні визначення собівартості страхових послуг – одне з досить складних і найменше висвітлених в економічній літературі питань. Зумовлюється це перш за все ризиковим (імовірнісним) характером руху і формування страхового грошового фонду.

Практика роботи страхових організацій показує, що в страховій діяльності зниження собівартості можливе шляхом, по-перше, зміцнення фінансової стійкості страхових операцій і, по-друге, відповідною економією управлінських витрат. Вважається, що найбільш перспективним в реалізації першого напрямку є оптимізація страхового портфеля і використання можливостей

регулювання ринку за допомогою правильно складеного страхового договору і умов його виконання. При цьому фінансова стійкість залежить перш за все від розміру і складу страхового портфеля та пов'язаною з цим можливістю територіальної розкладки збитків і визначення рівнів страхових тарифів. Це обумовлює і більш високі тарифи у малих страхових компаніях і змушує їх шукати відповідні ринкові ніші на страховому ринку, тобто займатися тими видами страхування, де менша конкуренція і виключені значні ризики.

Іншим напрямом роботи по зміцненню фінансової стійкості різних страхових компаній є оптимізація і конкретика ділового і правового змісту договору страхування.

Досвід підтверджує, що реальну можливість зменшення ціни на страхові послуги дає участь страховика в комерційній діяльності, яка базується на характері кругообігу коштів в процесі страхової діяльності, оскільки від моменту надходження платежів страховиків на рахунок страховика до їх виплати як страхового відшкодування проходить певний час, який визначається строком дії договору.

Крім того, страховик формує резервні фонди, кошти яких довгий час можуть не використовуватися. Це дає можливість страховику брати участь не тільки в комерційних операціях, а й у прямому інвестуванні, враховуючи при цьому мобільність наявних у нього коштів і кон'юнктури ринку.

Як відомо, під фінансовою стійкістю страхових операцій розуміється постійна збалансованість або перевищення доходів над витратами страховика в цілому по страховому фонду. При цьому в основі забезпечення фінансової стійкості лежать перш за все оптимальні розміри тарифних ставок, а також достатня концентрація коштів страхового фонду, що дає можливість територіальної і часової розкладки збитку. Концентрація коштів страхового фонду досягається при неухильному зростанні числа страхувальників і застрахованих об'єктів.

Оскільки страхова діяльність постійно пов'язана з різними ризиками через фінансовий механізм, виникає необхідність управління ризиками і фінансовими відносинами між страховиками і страхувальниками, тобто організації ризик-менеджменту.

Основні правила, на підставі яких приймаються рішення в ризик-менеджменті, зводяться до забезпечення максимального виграшу, а стратегія базується на оптимальних результатах при раціональному співвідношенні між ризиком і величиною отриманого прибутку.

Страхова галузь України, як і вся її економіка, зазнає нині безпрецедентних змін. Зміни мають бути фундаментальні й стосуватися політичних, юридичних, економічних, соціальних і технологічних аспектів еволюції суспільства. Отже реформування тривалий час впливатиме на розвиток усіх галузей економіки країни.

Головні перетворення полягають у структурних змінах форм власності. Ці зміни, у свою чергу, зумовляють відповідну трансформацію форм її страхового захисту. Серед змін, які відбуваються нині в Україні, найістотніше вплинути на подальшу долю страховиків можуть наступні.

Здійснення приватизації майна переважної кількості підприємств, що раніше належали до державного сектора економіки. Це зумовлює підвищення страхового інтересу як щодо захисту майна, так і щодо страхування відповідальності підприємств. Потрібно намагатися охопити страхуванням насамперед ризики засновників та акціонерів компанії. Це сприяє швидшому започаткуванню та подальшому розвитку страхової діяльності, підвищує довіря до нового страховика, що дуже важливо для укріплення позиції на страховому ринку.

Зміни в джерелах сплати страхових платежів. Тепер і за добровільними видами страхування майна підприємств (включаючи транспортні засоби, вантажі) страхові премії додаються до витрат на виробництво, що відповідно зменшує базу оподаткування. Це значно підсилює фінансові можливості підприємств, спонукає їх брати участь у страхуванні.

Зростання рівня реальної середньої заробітної плати працюючих. Ця обставина дає нові можливості активізувати залучення населення до страхування життя, від нещасних випадків, страхування нерухомості, транспортних засобів та домашнього майна. Водночас зростання заробітної плати призводить до подорожчання трудових ресурсів, зайнятих у страхуванні.

Суттєве зниження рівня інфляції, завдяки якому зміцнюється довіра страхувальників до реальності відшкодування збитків. Проте особливу увагу слід приділити врахуванню у правилах і договорах страхування можливості коригувати страхову суму та суму платежів у зв'язку з відхиленням реальної вартості застрахованого майна під впливом інфляції (дефляції) грошової одиниці.

Стан криміногенної ситуації, особливо у великих містах, що призводить до підвищення рівня збитковості за багатьма договорами. Така тенденція вимагає коригування страхових тарифів, вжиття разом зі страхувальниками і правоохоронними органами додаткових запобіжних заходів щодо охорони об'єктів страхування.

Зміна порядку нарахування і віднесення на витрати амортизаційних відрахувань на основні засоби. Прискорена амортизація призведе до збільшення коливань між залишковою вартістю об'єкта за балансом підприємства і його реальною вартістю. Це потрібно брати до уваги і в умовах страхування.

Очікуване збільшення кредитних інвестицій у підприємницьку діяльність. Це потягне за собою, зокрема, збільшення масштабів використання страхових послуг у частині страхування майна від вогню і стихійного лиха, технічних ризиків, майна, що передбачається під заставу, страхування відповідальності.

Розпочато процес формування українського фондового ринку. Розвинений ринок цінних паперів дасть змогу страховикам прискорити продаж власних акцій і цим самим залучити додатковий капітал до статутного фонду. Водночас, це сприятиме оперативнішому вирішенню питання про інвестування тимчасово вільних коштів у цінні папери і, при потребі, їх продажу. Розвиток фондового ринку потягне за собою впровадження нових страхових послуг.

Коливання банківської облікової ставки, що безпосередньо впливає на прояв заощаджувальної функції страхування, вносить відповідні зміни в доходи страховиків від розміщення депозитів та визначає деякі інші параметри фінансової діяльності.

Зростання можливостей підприємств щодо реалізації продукції, особливо на експорт. Це створює сприятливі умови для розширення страхування експортних кредитів, страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції, страхування вантажів та відповідальності перевізника, страхування юридичних втрат на розгляд претензій.

Стабілізація економічного стану на багатьох підприємствах дозволяє поступово переходити до страхування втрат, до яких можуть призвести перерви у виробництві у разі настання стихійного лиха, техногенних аварій або інших страхових подій.

Доцільність залучення до реалізації полісів страхових посередників. Страхові брокери й агенти сприяють, як правило, зростанню кількості договорів і розширенню географії страхувальників, а це позитивно позначається на надходженні страхових премій і формуванні раціональної структури страхового портфеля.

Перестраховування ризиків на облігаторних засадах. У зв'язку з цим потрібно ретельно дібрати перестраховиків і укласти з ними відповідні угоди. У свою чергу, в межах нормативів платоспроможності доцільно збільшити обсяг операцій із приймання ризиків на перестраховування.

Посилення спілкування з потенційними страхувальниками, наданням їм різних консультацій з ризик-менеджменту, страхування ризиків та інших питань, що не виходять за межі статутної діяльності компанії.

Можливості тіснішої взаємодії з місцевими органами влади. Ці стосунки можуть виявлятися у взаємному прагненні розслідувати причини страхових подій, створити зручніші умови для розміщення офісу компанії, рекламних матеріалів, фінансувати за рахунок коштів страховика ряд запобіжних заходів, купувати цінні папери, що емітують місцеві адміністрації, і т. ін.

Висновки. Отже, державна політика, спрямована на приватизацію, проведення протиінфляційних заходів, упорядкування оподаткування як страхувальників, так і страховиків, відсоткових ставок, валютних курсів, фінансового контролю, забезпечує серйозні передумови для активізації страхової діяльності. Стратегія кожної конкретної компанії полягає в тому, щоб максимально скористатися цими можливостями. Разом з тим мають бути своєчасно враховані й чинники, що ускладнюють роботу страховиків.

Література

1. Базилевич В.Д. Страховий ринок України / В.Д. Базилевич. – К.: Товариство «Знання», КОО. – 1998. – 374 с.
2. Бігдаш В.Д. Страхування: Навч. посібник / В.Д. Бігдаш. – К.: МАУП, 1998. – 424 с.
3. Калашніков О.М. Страхування / О.М. Калашніков. – Х.: ХНАУ, 2002. – 61 с.
4. Лаптев С.М. Основи актуарних розрахунків: Навчально-методичний посібник / С.М. Лаптев, В.І. Грушко, М.П. Денисенко. – К.: Алерта, 2004. – 328 с.
5. Никулина Н.Н. Страхование. Теория и практика: учеб. пособие / Н.Н. Никулина. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 511 с.

Ие О.Н., Крамаренко В.О. Расчет тарифных ставок по рисковым видам финансового страхования.

В статье изложена методика актуарных расчетов по рисковым видам финансового страхования.

Ключевые слова: имущество, страхование, риск, актуарные расчеты, страховой тариф, страховое возмещение.

Ie O.N., Kramarenko V.O. The calculation of tariff rates on risky financial insurance forms.

In the article the method of actuarial calculations is expounded on risky financial insurance forms.

Keywords: estate, insurance, risk, actuarial calculations, insurance rates, insurance compensation.

Іс Ольга Миколаївна, к.ф.м.н., доцент кафедри математичного аналізу та алгебри
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка

Крамаренко Владислав Олегович, студент III курсу спеціальності «Фінанси та кредит»
Інституту економіки та бізнесу Луганського національного університету імені Тараса Шевченка

Рецензент Хмель Валерій Петрович, к.п.н., доц., ЛНУ імені Т. Шевченка.

Стаття подана 03.05.2012.